

Haanden og Armen mod det danske Folks Hjerte, ved paa nogen Maade at være med til at give Bestemmelser Medhold, der kunde have saadanne Følger.

Det er ikke nogen Glæde at staae mod sine nærmeste kirkelige og politiske Venner, det er en haard Gang, man derved gaaer; men dette Skribt har jeg overveiet meget nøie, inden jeg gjorde det, og jeg kan ikke Andet end see, at Bestemmelserne i dette Lovforslag ere af en saadan Natur, at jeg frygter for, at det kan blive meget farligt for den danske Folkekirkens fredelige Udvikling. Paa den anden Side kan jeg ikke Andet end sige, at jeg har en saadan Tillid til det Bestaaende, saaledes som det faktisk er kommet frem i Frimenighedsdannelsen, at jeg er sikker nok paa, at Folket derved, hvis Udviklingen skulde komme til at gaae i denne Retning, vil komme til at faae en gavnlig, glædelig, folkelig og kristelig Udvikling, uden at man skal frygte for, at Mangelen paa stedligt Tilsyn paa nogen Maade skulde føre det paa Afveie, eller føre til Brud paa Brud indenfor Folkekirken. — Endnu Et om det stedlige Tilsyn. Den høitærende Minister sagde, hvad jeg indenfor en vis Grændse meget godt kan forstaae og billige, at Vor Herre var den Eneste paa Jorden, som ikke havde Hovedpude nødvendig, men at der for alle os Andre uden Undtagelse var en Trang til Støtte, Trøst og Veiledning, og navnlig jo aandeligere vor Gjærning er, en Trang til en saadan Omgjærden, at man deri kunde søge Trøst og et Hovedgjærde. Jeg siger: Det er rigtigt og sandt, vi ere svage og trænge dertil; men jeg siger tillige: Det stedlige Tilsyn indeholder ikke en saadan Trøst eller Veiledning, er ikke en saadan Hovedpude, om den end kan være det. Denne Indordning under Folkekirkens Administration, som Forslaget indeholder for de her omhandlede Frimenigheder, er for mig ingen Borgen for, at den vil blive til den Trøst, Støtte, Veiledning og Forvisning, som der trænges til i de mørke Diebliske, og for det Tilfaldes Bedkommende, vi nærmest tænke paa, siger jeg, at jeg skulde kende meget lidt til de Paagjældende og meget lidt til Menneskehjertet, om man ikke skulde kunne sige, at de 72 Præsters Andragende til Rigsdagen har

været en bedre Balsom for det Saar, der er tilspriet deres Hjerte, end nogen Indordning under den folkekirkelige Administration vilde eller kunde være bleven.

Det er kun en Form, om man vil sige: Stemmer ikke eller stemmer Nei. Slige Foramer ere ikke min Sag. Jeg kunde muligviis have undladt at stemme Ikke i denne Sag. Det forekommer mig imidlertid at være mere aabent at stemme Nei; men jeg kan dog ikke gaae til Afstemning uden paa det Allerbestemteste at erklære, at jeg mod Alt, hvad der ligger det høikirkelige — ja, lad mig kun ligeoverfor, hvad den ærede foregaaende Taler sagde, sige — Partivæsen paa Side, maa nedlægge den Protest, at jeg ikke vil staae Side om Side med dem, naar dette Nei skal frem, men at jeg af aldeles modsatte Grunde maa erklære mig mod dette Lovforslag. Den ærede foregaaende Taler talte om et lille Parti, som ved en unaturlig Alliance har sat dette Lovforslag igjennem. Jeg beklager ham meget, og jeg gjentager, at denne Udtalelse havde jeg ikke ventet. Jeg vil tale om det lille høikirkelige Parti, som ved sin høie Stilling vover at hyde Folkestemningen og de folkelige reilgieuse Bevægelser Stangen, som vover at trodse paa at holde Rjød for sin Arm, som den høitærende Minister tidligere har yttret. Jeg siger ligeoverfor det Parti, som gaaer i den Retning, som den ærede foregaaende Taler antydede ved sin Motivering af Afstemningen, at med dette vil jeg paa det Bestemteste fralægge mig enhver omhelst Enighed i Anstuelser, Tankegang og Afstemning.

Winther: Det er kun nogle ganske faa Ord, jeg agter at udtale i denne Sag, idet jeg maa begynde med, at naar man siger: „Stemmer ikke“, er det ikke mindre aabent, end naar man siger: „Nei“, især naar man iforveien har erklæret, at man vilde sige „Nei“, hvis man ikke saae, at de, som have sat Sagen i Bevægelse, sætte Priis paa, at den gaaer igjennem, medens man ikke vil gjøre dem imod i en Sag som denne. Dette er for mig Grunden til, at jeg vil sige: „Stemmer ikke“ i denne Sag; ellers havde jeg sagt „Nei“ til den, og det af flere Grunde, f. Ex. fordi det